

IT FOOD
FORECAST

2019

TRENDRAPPORT
IT FOOD FORECAST

Inhoud

Inleiding	6
Verantwoording	8
Grootste uitdagingen van de voedselverwerkende industrie	9
De stand van data in de voedselverwerkende industrie	17
IT-trends & ontwikkelingen in de branche van de voedselverwerkende industrie	21
Managementsamenvatting	27

• Inleiding

Er is meer over voedselproductie, -verwerking, -herkomst en -distributie te doen dan ooit tevoren. Alles wat met voedselveiligheid te maken heeft ligt onder een vergrootglas. Niet op de laatste plaats door de talrijke incidenten van de afgelopen jaren. Tel daarbij op de toenemende wet- en regelgeving, de veeleisende, grillige consument, de vaak smalle marges en het is helder dat de voedselverwerkende industrie heel wat op haar bordje heeft liggen. Ook zaken als de maatschappelijke trend naar meer duurzame producten en –productiemethodes, vragen om actie van de industrie.

Het gevolg daarvan is een groeiende behoefte aan inzicht en grip op de keten en interne processen, meer efficiency en de mogelijkheid om in hoog tempo te innoveren. Achteroverleunen is er (meestal) niet meer bij. Bovendien

neemt de vraag naar voedings- en genotsmiddelen nog altijd toe. Los van de export is de binnenlandse consumptie van voedings- en genotsmiddelen met 3,6% gestegen naar bijna 60 miljard*. De hoogste groei sinds de crisis.

De hamvraag is dan ook: hoe gaan bedrijven in deze sector om met enerzijds de toenemende vraag en anderzijds met de verschillende beleidsvraagstukken? Met als afgeleide vragen: In welke mate is ICT strategisch? In welke mate zijn voedselverwerkende bedrijven up-to-date met hun automatisering? Of zijn ze juist conservatief en leunen ze nog (te) veel op verouderde systemen?

Kortom, zijn voedselverwerkende bedrijven klaar voor de toekomst?

* Bron: Beleidsmonitor 2018/2019, FoodService Instituut

Verantwoording

In het voorjaar en de zomer van 2018 is onderzoek uitgevoerd onder voedselverwerkende bedrijven in Nederland. Hiervoor zijn diepte-interviews afgenomen bij 6 bedrijven en is een enquête afgenomen onder 77 voedselverwerkende bedrijven in Nederland met een omvang van circa 30 tot enkele duizenden medewerkers. Uit de analyse van de resultaten blijken er weinig significante verschillen te zijn tussen de IT-uitdagingen in relatie tot de grootte van een organisatie.

Bij de vraagstelling is veelvuldig gebruikgemaakt van scores en rapportcijfers. Het cijfer 7 wordt in marktonderzoek ook vaak als een 'veilige haven' beschouwd, waardoor vooral de antwoorden daaronder en daarboven de meest relevante inzichten geven.

De respondenten die zijn bevroegd hadden allen een gedeelde, maar meestal een eindverantwoordelijkheid voor ICT. De meest voorkomende functies onder de deelnemers van het onderzoek waren CEO's/eigenaren, CFO's, COO's en IT-managers.

De uitkomsten geven een gerichte indicatie over de gehele branche. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau RVS in opdracht van Schouw Informatisering.

Etten-Leur, najaar 2018

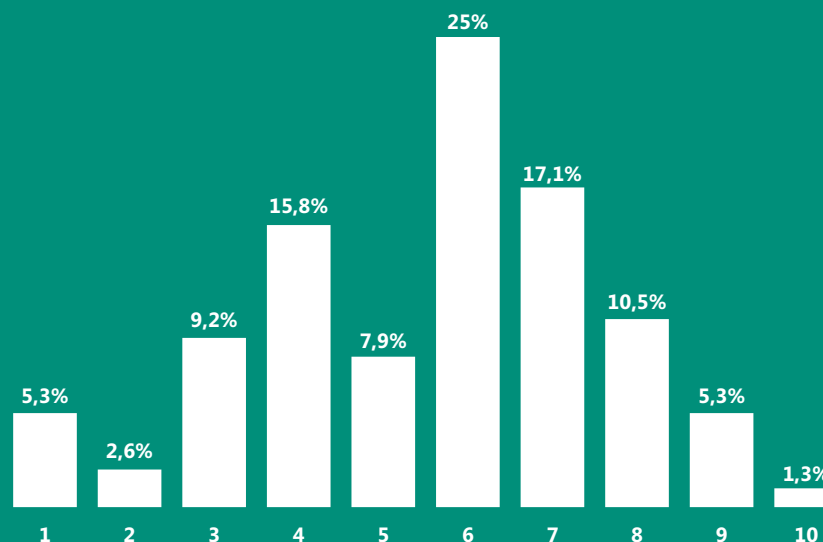
Grootste uitdagingen van de voedselverwerkende industrie

Binnen dit onderzoek hebben we hoofdzakelijk gekeken naar de interne uitdagingen op het gebied van automatisering in maatschappelijke en organisatorische context.

Naast automatisering was er een ander belangrijk aspect bij elke organisatie dat we niet onbenoemd en ongevraagd wilden laten, de impact van de menselijke factor. Zeker in de persoonlijke interviews kwam naar voren dat, hoe vergaand een bedrijf ook is geautomatiseerd, de menselijke factor van grote invloed is op de prestaties van een onderneming. Op de vraag 'Is de samenwerking tussen verschillende afdelingen in relatie tot de automatisering optimaal?', komt bij 65,8 % naar voren dat dit niet het geval is.

IS DE SAMENWERKING TUSSEN VERSCHILLENDE AFDELINGEN (INKOOP, VERKOOP, PRODUCTIE, FINANCE) OPTIMAAL?

GEEF AAN IN HOEVERRE DEZE VRAAG VAN TOEPASSING IS OP UW BEDRIJFSPROCES. (1= HELEMAAL NIET VAN TOEPASSING, 10= HELEMAAL VAN TOEPASSING).

Een ander punt dat direct met de mate van automatisering te maken heeft, is de vraag of dat organisaties nog veel handmatige handelingen uitvoeren en/of met papier werken.

2/3

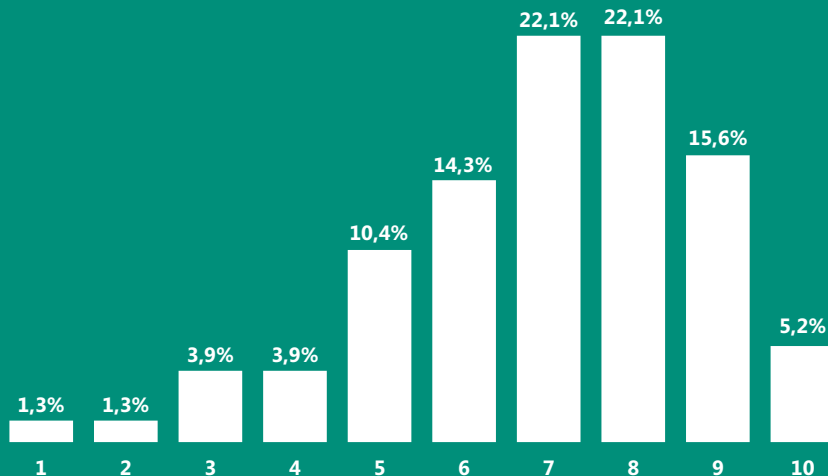
40,3%

Meer dan 2/3 vindt dat ze nog te veel handmatig en/of met papier werken.

Ook op de vraag om een keuze te maken tussen vier grote uitdagingen, blijkt dat het verdergaand integraal digitaliseren van bedrijfsprocessen bij **40,3%** hoge prioriteit heeft.

WE VOEREN NOG TE VEEL MANUELE HANDELINGEN UIT EN WERKEN TE VEEL MET PAPIER

GEEF AAN IN HOEVERRE DEZE STELLING VAN TOEPASSING IS OP UW BEDRIJFS- PROCES (1= HELEMAAL NIET VAN TOEPASSING, 10= HELEMAAL VAN TOEPASSING).

ALS U NU DIRECT IETS ZOU MOGEN AANPAKKEN, WAT ZOU DIT DAN ZIJN?

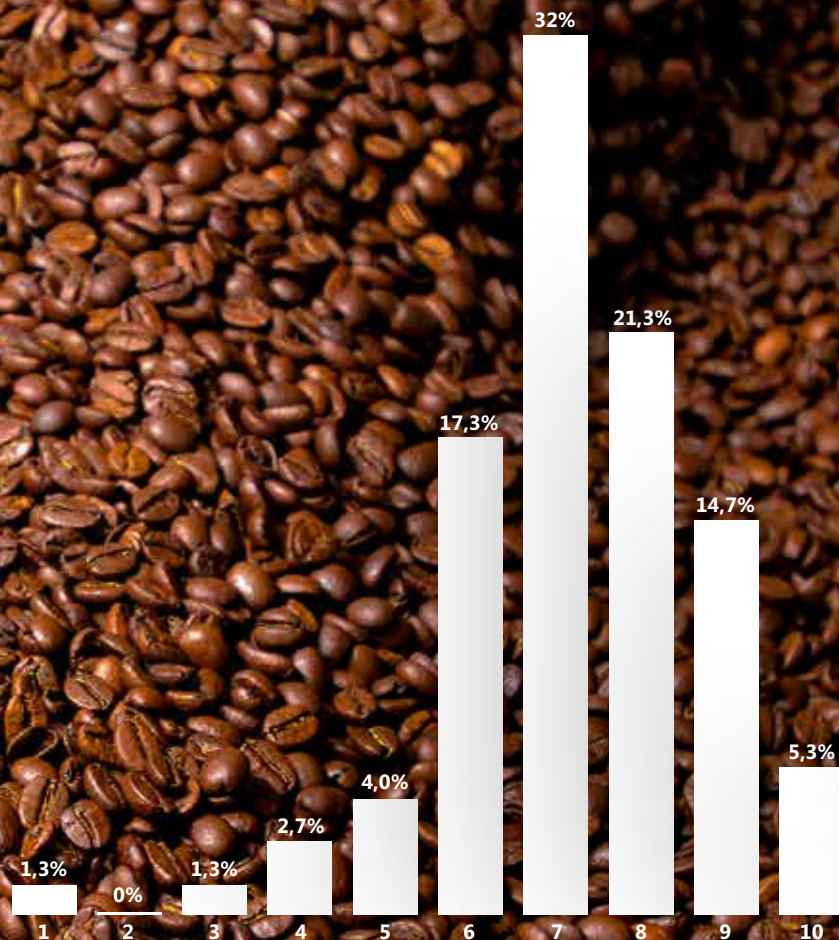
Grootste uitdagingen van de voedselverwerkende industrie

Maatschappelijke uitdagingen

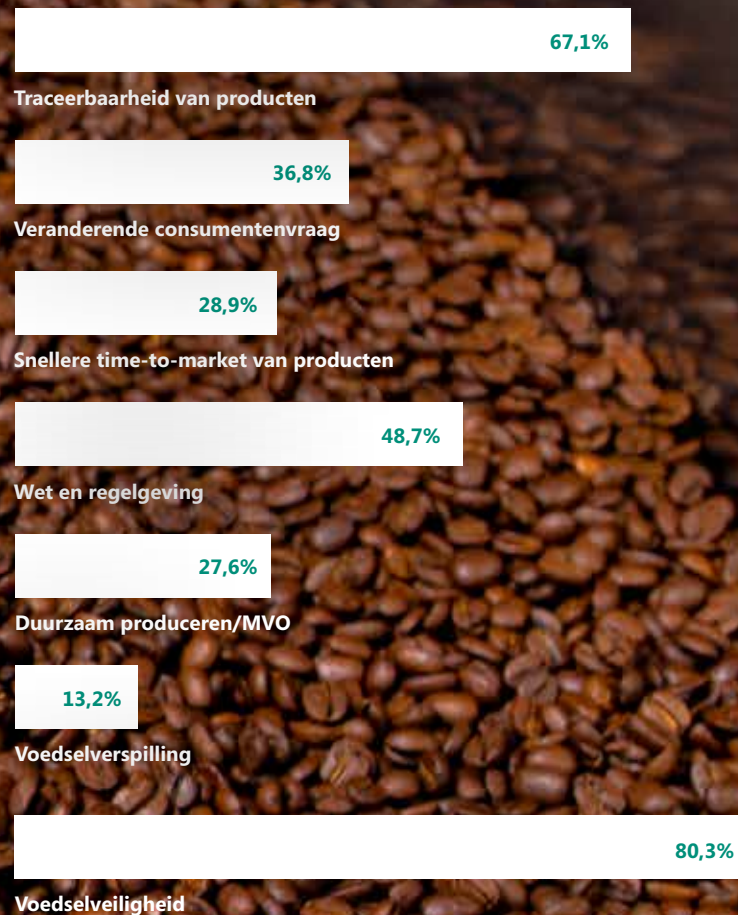
Het merendeel van de voedselverwerkende bedrijven heeft hun IT-systemen zodanig op orde dat ze in staat zijn om wettelijke eisen het hoofd te bieden. Dat neemt niet weg dat de veranderende of strenger wordende wet- en regelgeving een belangrijke invloed blijft houden op voedselverwerkende bedrijven. Naast wet- en regelgeving in algemene zin, zijn het vooral defensieve factoren als traceerbaarheid en voedselveiligheid die grote invloed hebben op het ICT-beleid binnen deze organisaties.

IN HOEVERRE LATEN UW IT-SYSTEMEN HET TOE OM TE VOLDOEN AAN ALLE GESTELDE EISEN VAN WET- EN REGELGEVING? GEEF EEN RAPPORTCIJFER.

WELKE 3 MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S HEBBEN DE GROOTSTE INVLOED OP UW BEDRIJFSPROCES? KIES 3 ANTWOORDEN.

Grootste uitdagingen van de voedselverwerkende industrie

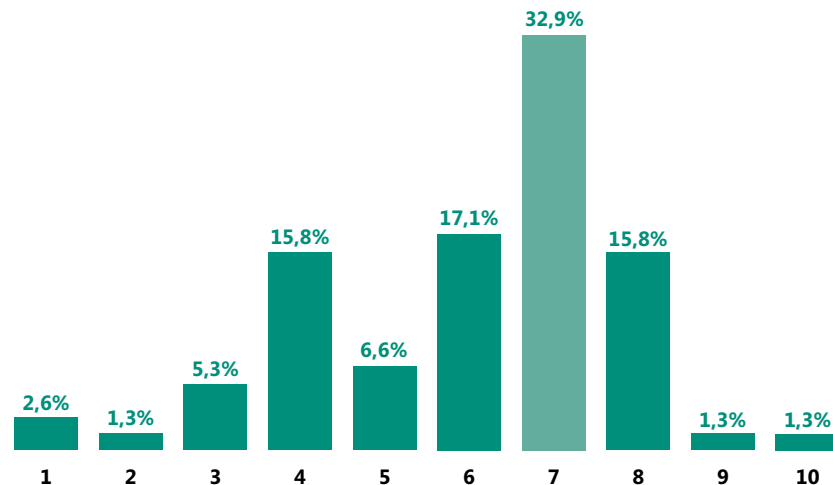
Digitalisering

De bevroegde respondenten zijn op zijn zachtst gezegd niet bijzonder positief over de mate waarin het IT-landschap binnen hun organisatie voldoet aan hun eisen en wensen. 1/3 geeft een neutraal antwoord van een 7, maar praktisch de helft geeft een 6 of minder.

ONS IT-LANDSCHAP VOLDOET AAN ONZE EISEN EN WENSEN

GEEF AAN IN HOEVERRE DEZE STELLING VAN TOEPASSING IS OP UW BEDRIJFSPROCES

(1= HELEMAAL NIET VAN TOEPASSING, 10= HELEMAAL VAN TOEPASSING).

Circa **50%** van de respondenten geeft zichzelf slechts een zesje of lager voor het IT-landschap binnen hun organisatie.

In de toelichting worden voor deze matige score diverse redenen aangevoerd:

Een aantal opgegeven redenen:

- snelle groei, automatisering blijft achter;
- veel losse programma's;
- veel losse info, geen of weinig verbanden;
- in ons ERP zit veel data die we moeilijk in rapportage kunnen omzetten;
- toepassing van BI op onze rijke data moet beter.

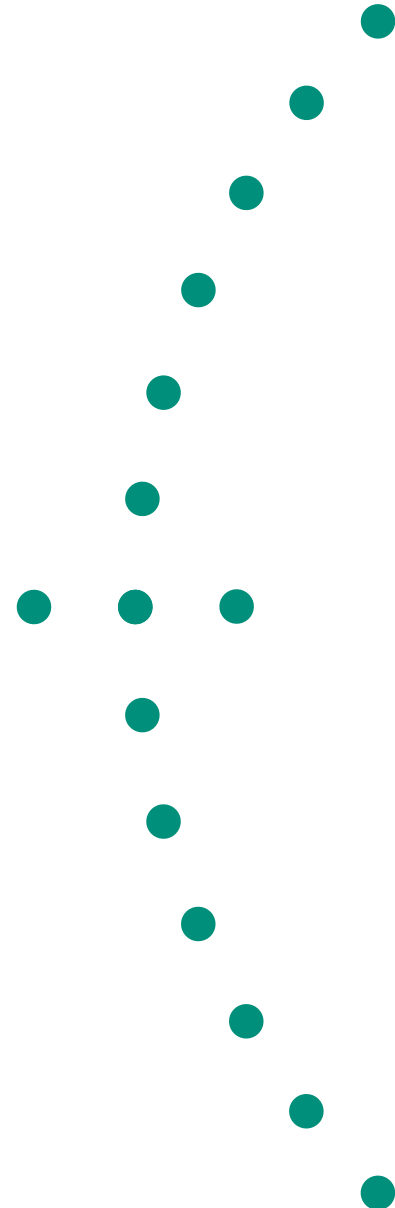

Grootste uitdagingen van de voedselverwerkende industrie

Voedselverwerkende bedrijven zijn niet klaar voor de digitale toekomst

Op de vraag of men de organisatie klaar acht voor de digitale toekomst, is het antwoord zo mogelijk nog minder rooskleurig: **56,4%** geeft de eigen organisatie hiervoor een rapportcijfer 6 of minder en meer dan 1/3 geeft zichzelf een onvoldoende. Er is nog een flinke stap te maken, de markt is er nog niet. Het bewustzijn is weliswaar hoog, maar het doorbreken van bestaande structuren en bijkomende investeringen, staan snelle veranderingen in de weg. Veel organisaties lopen simpelweg aan tegen de digitale grenzen van hun platformen en ICT-architectuur.

Uit de diepte-interviews blijkt dan ook dat er veel spanning staat op het kunnen aanhaken bij innovatieve technologieën (Internet of Things, Blockchain, Artificial Intelligence, et cetera) en het nog beter kunnen bedienen van consumenten, onder andere met innovaties en snellere time-to-market.

IN HOEVERRE BENT U HET EENS MET ONDERSTAANDE STELLING? "ONZE ORGANISATIE IS KLAAR VOOR DE DIGITALE TOEKOMST"

(1= HELEMAAL NIET EENS, 10= HELEMAAL EENS).

De stand van data in de voedselverwerkende industrie

Data is goud en big data hebben de toekomst. Zeker in de branche van voedselverwerkers met hun eigen specifieke uitdagingen, kunnen nieuwe en andere inzichten het verschil maken. Maar hoe staat het met die data en het gewenste inzicht? In hoeverre zijn de al dan niet gedateerde systemen hierbij een spelbreker?

Laten we beginnen met de conclusie. Het vergaren van data om daarmee het gewenste inzicht te verkrijgen, lukt de meeste organisaties wel, al geeft dat een wisselend beeld; van alle respondenten acht circa 1/3 de eigen organisatie in staat om de juiste informatie op tafel te krijgen en geeft zichzelf een 8 of hoger. 1/3 is neutraal en 1/3 geeft zichzelf een 6 of hoger.

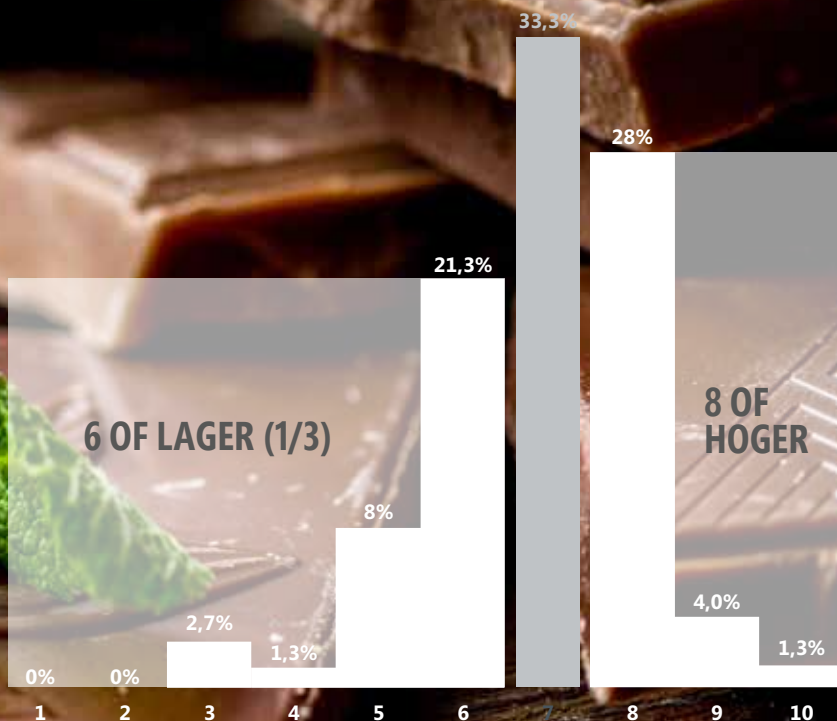
Circa **1/3** geeft de eigen organisatie een rapportcijfer van **6 of lager** als het op data en Business Intelligence aankomt.

IN HOEVERRE KUNT U OP BASIS VAN DE HUIDIGE INFORMATIEVOORZIENING, DE JUISTE BESLISSINGEN NEMEN?

Als we hier nader op doorvragen dan is het helder dat veel organisaties nog niet op het gewenste niveau zitten.

De stand van data in de voedselverwerkende industrie

IN WELK STADIUM VERKEERT UW ORGANISATIE ALS HET GAAT OM DATA?

20%

Het vergaren van de juiste data is voor ons nog een uitdaging

57,3%

We zijn bezig met het omzetten van de verkregen data naar bruikbare informatie

22,7%

We hebben inzicht in de gewenste data en handelen daar ook naar

De meerderheid (57%) is bezig met de transitie van data naar bruikbare informatie, terwijl 20% nog een uitdaging heeft met het vergaren van de juiste data.

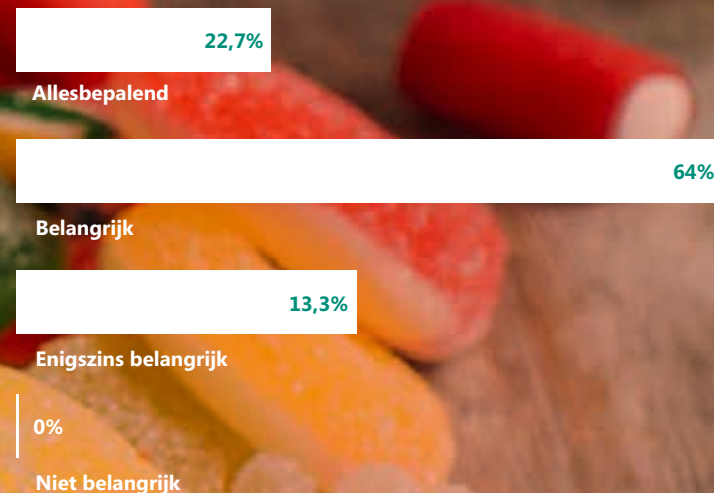

Vooral het soepel varen op betrouwbare managementrapportages is daarbij de uitdaging. Niet zozeer voor wat betreft de kwaliteit van die rapportages, maar vooral in de wijze waarop ze tot stand komen. Dat zorgt voor efficiencyverlies, maar vergroot ook de foutmarge.

En dat is een gemiste kans. Want meer dan 80% van de respondenten vindt data in hun organisatie erg belangrijk tot alles bepalend.

80% van de respondenten vindt data in hun organisatie erg belangrijk tot alles bepalend.

HOE BELANGRIJK IS DATA BINNEN UW ORGANISATIE?

IT-trends & ontwikkelingen in de branche van de voedselverwerkende industrie

Binnen organisaties in de voedselverwerkende industrie zie je een aantal steeds terugkomende IT-uitdagingen. Ten eerste is veel efficiency te behalen door het vernieuwen of vereenvoudigen van de systemen. Ook blijft nog veel gegenereerde data onbenut. De verwachting is dat de mogelijkheden die cloudtechnologie en Intelligent Cloud te bieden hebben aan belang zal toenemen. Intelligent Cloud helpt om nieuwe technologieën zoals Machine Learning, algoritmes en cognitieve services laagdrempelig beschikbaar te maken. Er kan eenvoudig en accuraat grote hoeveelheden data worden gegenereerd en hiermee wordt door de grote beschikbare rekenkracht veel vergaarde data snel en effectief omgezet naar nuttige managementinformatie.

De verwachting is dat de mogelijkheden die cloudtechnologie en Intelligent Cloud te bieden hebben aan belang zullen toenemen.

Van focus op defensieve maatregelen naar meer proactieve benadering

Door de smalle marges in de branche is het kostenbewustzijn zeer hoog. Uit de interviews en enquêtes blijkt dat met name veel middelgrote bedrijven de IT-investeringen hebben uitgesteld of hebben beperkt tot noodzakelijke uitgaven, met de focus op defensieve, of verplichte maatregelen ten aanzien van de gestelde wet- en regelgeving. Hierdoor zijn relatief veel bedrijven die weliswaar de gewenste output en inzichten uit de organisatie kunnen halen, maar daarvoor niet zelden kunst en vliegwerk moeten verrichten. Dit belemmert voelbaar de efficiency en vereist meer handwerk en mankracht. Veel organisaties zullen de komende jaren niet ontkomen aan het verleggen van de focus van het voorkomen van problemen naar een meer proactief IT-beleid.

De IT is bij voedselverwerkende bedrijven in het algemeen voor verbetering vatbaar. We zagen al eerder dat 2/3 van de respondenten vindt dat er relatief veel handwerk verricht moet worden binnen hun organisatie. Bovendien werken veel bedrijven met gedateerde systemen die een negatief effect hebben op de efficiency en bestuurbaarheid van hun organisatie. Het toenemende belang van traceerbaarheid, duurzaamheid, voedselveiligheid in combinatie met de noodzaak van nieuwe innovaties die een steeds kortere time-to-market kennen, vragen modernisering.

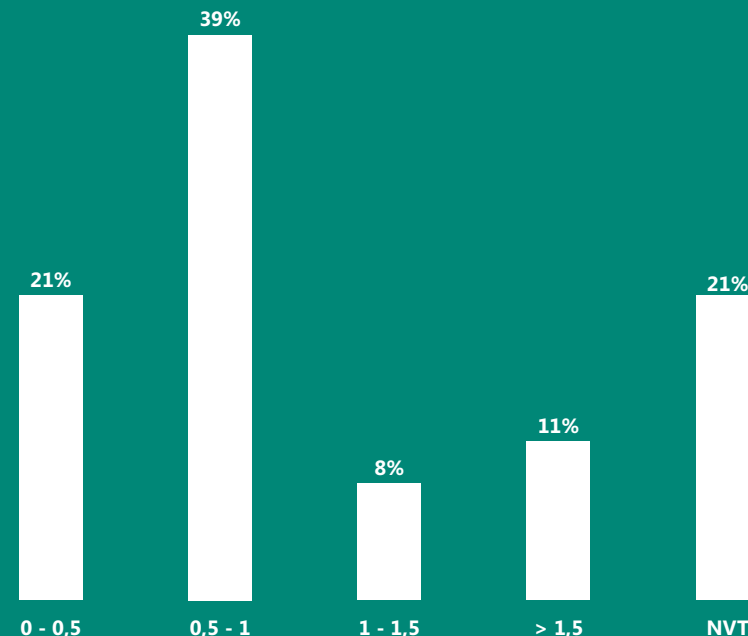
IT-trends & ontwikkelingen in de branche van de voedselverwerkende industrie

Investerings blijven achter

De uitdagingen waar veel organisaties voor staan op het vlak van IT, automatisering en informatievoorziening, zijn vooral te wijten aan relatief lage IT-investeringen. Want deze steken schril af ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 4,6% van de omzet*. Slechts 11% van de bevroegde bedrijven binnen dit onderzoek zegt procentueel meer dan 1,5% van de omzet uit te geven aan IT en maar liefst 60% zit onder de 1%. De grote uitdagingen in de branche in relatie tot de lage investeringsbereidheid is opvallend.

* Bron: Erasmus Concurrentie en Innovatie Monitor 2017
(Erasmus Centre for Business Innovation)

HOEVEEL PROCENT VAN DE OMZET GAAT NAAR IT?

To cloud or not to cloud?

De helft van de respondenten geeft aan gebruik te maken van cloudtechnologie, waarbij we niet specifiek gevraagd hebben of het bedrijf kritische automatisering betreft. Als we vragen naar wat men verstaat onder cloudtechnologie,

dan zijn het vooral schaalbaarheid, flexibiliteit en het uitbesteden van het beheer van IT-systemen of het laten draaien van IT systemen in een datacenter op een externe locatie.

WAT BETEKENT CLOUD TECHNOLOGIE VOOR U?

8%

Toegang tot de volgende generatie intelligente innovaties als Internet of Things, Cognitive Services en Artificial Intelligence

43%

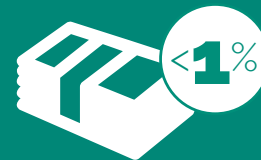
Schaalbaarheid, flexibiliteit en het geheel of gedeeltelijk uitbesteden van het beheer van onze IT-systemen

43%

Het laten draaien van onze IT-systemen in een datacenter op een externe locatie

7%

Geen idee, ik weet niet wat het inhoudt

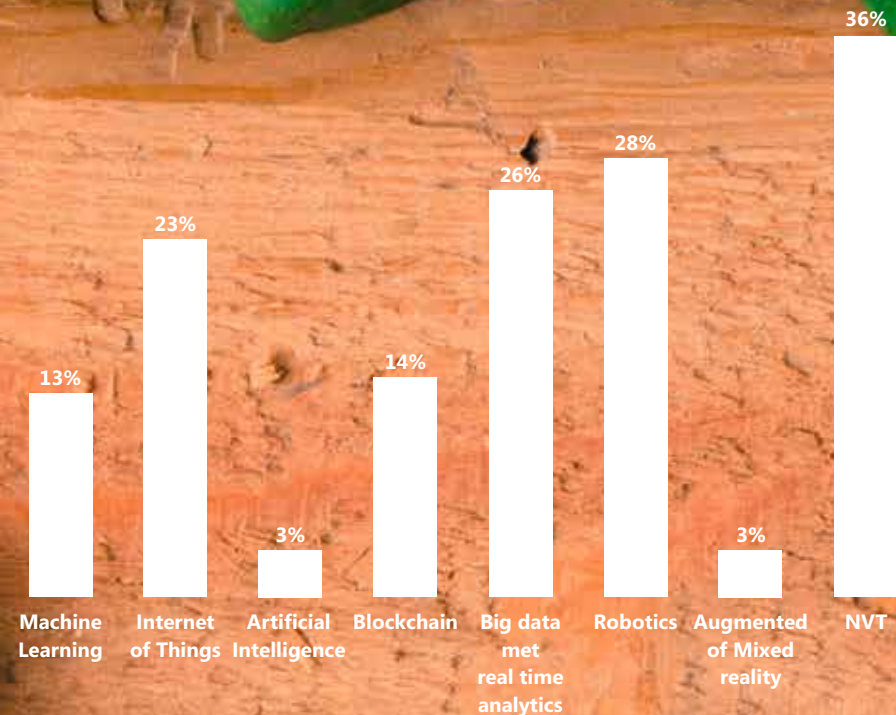
60% van de voedselverwerkende bedrijven investeert **minder dan 1%** van de omzet in IT, ruim onder het landelijk gemiddelde.

IT-trends & ontwikkelingen in de branche van de voedselverwerkende industrie

Nieuwe technologieën

Ook op de vraag welke smart technologies van toepassing zijn, blijkt uit de antwoorden dat de voedselverwerkende branche geen voorloper is. Al geeft bijna 1/3 wel aan dat robotics in hun organisatie van toepassing is.

WELKE SMART TECHNOLOGIES ZIJN IN UW ORGANISATIE VAN TOEPASSING?

ketenintegratie

data-uitwisseling

traceerbaarheid

blockchain

online verkoop

Forecast 2019

Gevraagd naar welke thema's en trends men verwacht in 2019, kregen we een interessante verzameling van voorspellingen. Ondanks de diversiteit van de antwoorden, is er wel duidelijk een rode draad te ontdekken.

Samenvattend geven respondenten in de voedselverwerkende industrie aan dat steeds meer ketenintegratie zal ontstaan en er meer en meer data-uitwisseling tot stand komt.

Deels om te beantwoorden aan de toenemende eisen voor transparantie en traceerbaarheid, deels om voedselverspilling tegen te gaan. In dat verband verwacht men ook dat de blockchain-technologie in belang zal toenemen.

Tot slot verwacht men dat rechtstreekse, online verkoop aan de eindconsument verder zal toenemen. Kortom, de lat komt ook in de komende jaren weer een beetje hoger te liggen.

• Managementssamenvatting

De voedselverwerkende industrie loopt niet voorop als het gaat om nieuwe technologie. Er zijn veel automatiseringsvraagstukken die om aandacht vragen. In een branche waar de marges smal zijn en de eisen van overheid en eindconsument hoog, blijven investeringen in IT op dit moment sterk achter ten opzichte van andere branches (minder dan 1% van de omzet versus 4,6% gemiddeld in Nederland). Wel geven de meeste respondenten aan dat ze op dit moment in staat zijn de gewenste inzichten te verkrijgen, maar veelal op een arbeidsintensieve wijze. Het 'aan elkaar knopen van (verouderde) systemen' is daarvan een belangrijke oorzaak. De toenemende druk op ketenintegratie en data-uitwisseling blijft de komende jaren een knelpunt vormen. Een belangrijke conclusie is dan ook dat, om de gewenste inzichten te vergaren, nog veel (efficiency) winst is te boeken.

Bij 40% van de bedrijven heeft verdergaand digitaliseren van de bedrijfsprocessen, als ook de integratie van die

bedrijfsprocessen dan ook hoge prioriteit. Dat is niet gek in de wetenschap dat een groot deel van de respondenten niet tevreden is met het huidige IT-landschap van hun organisatie. Een van de oorzaken die daaraan ten grondslag ligt, is automatisering per bedrijfsonderdeel, maar onvoldoende integratie op organisatieniveau. Bovendien geeft 6 op de 10 bedrijven aan niet klaar te zijn voor de digitale toekomst. We zien dan ook dat nieuwe technologieën nog niet breed verankerd zijn in de branche. Kortom, er is nog veel te winnen.

De cloud raakt meer en meer ingeburgerd, al is de helft nog niet zover. Met het oog op de genoemde trends, zoals toenemende ketenintegratie voor verdergaande traceerbaarheid en het terugdringen van verspilling, zal de druk op de interne en externe ketenautomatisering toenemen. De verwachting is dan ook dat innovatieve oplossingen beschikbaar vanuit de Intelligent Cloud en blockchain-technologie aan belang zullen toenemen.

A white graphic on a teal background. It features a semi-circle at the top with a small loop at its peak. Below this, the text "IT FOOD FORECAST" is written in a bold, sans-serif font. Underneath that, the year "2019" is written in a smaller, regular sans-serif font. The bottom half of the graphic is a dotted line forming a semi-circle, mirroring the top one. On either side of the text, there are two horizontal lines of varying lengths, resembling a stylized scale or balance.

**IT FOOD
FORECAST**
2019